

Nápady mého strýčka.

Sděluje Jan Šotek.

Jsou tomu už více než dva roky — začal ondno strýček — co přinesla clevelandská "Volnost" článku, pod ohlavením "My a oni", v němž porovnává ten křivkavý rozdíl mezi obětavostí katolíků a svobodomyšlných. Na článku tento podal vysvětlení jeden můj dobrý známý v "Pok. Západu", které mi zrovna z duše šlo. Uvedl v něm přičiny toho nepopíratelného úkazu a poukázal zároveň na naše potřeby a nedostatky co strany svobodomyšlné i naléhavou potřebu činnosti tvořivé a plodné, kteráž jediné vše napraví a stranu naši na cestu žádoucích pokroků a skvělé budoucnosti uvede. Pojednání jeho vyplnilo několik sloupců, leč z našich "národních a svobodomyšlných novin" nepovšiml si ho ani jeden, ba ani ta "Volnost", na jejíž vlastní bolestný výkřik bylo odpověď. Za to ale (aby vlastní naše novinářstvo a jeho neupřímnost jak náleželo bylo charakterizováno) přinesla berlínská "Vlast", orgán zahraničních spolků českých v Evropě, dlouhý a nadšený článek o něm. Z jednotlivců povšiml si ho p. Oliverius a snad ještě někdo. Když jednalo se o nějaký "zase návrh", ani bych se nedivil; neb dostali jsme už tolik návrhů zde, že při každém dalším připadá nám jako "na vrhnout". Ale v tomto případě jedná se o život a prospívání svobodomyšlného hnutí — o další a skvělejší trvání celé naší strany svobodomyšlné. Věru, bylo by záhodno, aby "Pokrok Západu" ono pojednání, druhdy nepovšimnuté, znovu otiskl a několika redakčními řádky na ně upozornil. Snad nyní, když my o těch věcech vedeme, aspoň s p. Bittnerem, veřejnou rozpravu, dostane se mu větší povšimnutí — a snad i životodárného ohlasu.

Poněvadž nedostatky naše (nikoli nutně, ale falešnou výchovou se strany našich duchovních vůdců přivedené) mne hrůzou a utěšenější i možný pokrok řad svobodomyšlných na srdci mi upřímně a těsně leží, zaradoval jsem se nemálo, jak snad se pamatuješ z dřívějších mých rozprav, když před časem p. Bittner, myslím, že dvěma články ve svém "Šotku", spustil do té samé noty a horlil proti dalšímu omezení se na činnost bořivou a pro započítání činnosti tvořivé. Hned jsem ti o tom vyprávěl, abychom mu jaksi pomohli a jej povzbudili. Avšak ostatní novinářští vůdčové, ani clevelandského arcidědice nevyjímaje, zachovali totéž mlčení vůči úvahám Bittnerovým, jako druhdy vůči pojednání mého přítele. Po delším marném očekávání nějaké ozvěny, napadlo mne, jak vš, po postřít tu "kouli sněhovou" delší a už jaksí nástinnou rozpravou o budoucí činnosti tvořivé mezi svobodomyšlnými — ale i ta zůstala nepovšimnuta, a to i p. Bittnerem. I pomyslí jsem si: "co pak musí stát se na páru slovech, když o věc životní se jedná," a poslal tvou pomocí ten "bolestný výkřik" do světa, k němuž pěknou příležitost dala mi (i vážně vzato) obdivuhodná obětavost tábořských katolíků v Jižní Dakotě. Doufal jsem, že tento útok na tvrdou pevnost, v osudné nečinnosti uvážených vůdců, aspoň trochu s nimi hne — ale, bůh uchovej, ozval se zase jen náš milý p. Bittner, jenž vzal výroky moje zcela do vážna a jal se je vyvracet. Byla to mýlka, které, věnuje více pozornosti celému tónu mého výkřiku i obsahu mých předcházejících rozprav, nemusel se dopustit, ale která na konec stala se věcí, o níž se jedná, velmi užitečnou, neb dala veřejnému průchodu mnohým myšlenkám páne Bittnerovým, jež by jinak nebyl měl příčinu ani příležitost vyslovit.

V dnešní rozpravě nebudu se s jeho vývedy, důvody, vývraty a vysvětleními zabývat; neb jen v několika případech je toho vážná potřeba, jelikož sám s většinou výroků svých, v tom bolestném výkřiku pronesených, dohlavně nesouhlasím a užil jsem jich jen proto, abych pohnal tím balvanem, pod jehož tíží a tlakem nemáme se volně a žádoucně vyvíjet, co reprezentanti nového duchovního směru v životě národa — ba, hyneme pod ním. Jsouť ovšem místa v jeho odpovědi, s kterými zcela nesouhlasím, však těch se dotknouti jindy, aneb když se to zrovna hodí. Náslepuji tedy jen pro nářek vaše (neob

kdo kterého více seseká, jako to v novinářstvu našem, bohužel, dosud panuje), ale pro užitek celku. S většinou výroků jeho, jak ani jinak býti nemůže, úplně souhlasím a srdečně se z toho raduji, že v koncích přichází k těmže závěrkám a poznáním, jako já a můj přítel. Jestli redakce "Pokroku Západu" uveřejní zároveň s touto rozpravou pojednání mého přítele, celé jak je, shledám p. Bittner tu nápadnou shodou. A můj přítel mluví mi z duše. Aby pak i čtenáři těchto "mých nápadů" měli z toho jakýsi užitek neb potěšení, uvedu tu některé výroky pana Bittnera na ukázkou a za doklad.

Vysvětluje naše nedostatky (o nichž ovšem není sporu), praví p. Bittner: "Kdyby tu bylo zůstalo vydávání českých novin v rukou mužů vzdělaných a svědomitých, mohli vypadat náš veřejný život dnes ovšem jinak — ale noviny začaly růst jako houby po dešti a stávaly se vždy více podniky obchodními, vydavatelé a redaktoři přestávali být učitelé a měnili se v spekulanty, v kramáře, kteří hledí jenom, aby co nejvíce prodali a co nejvíce vydělali." — Výborně! — Ale to je zrovna můj náhled a mého přítele. Trpíme-li nedostatkem poznání vážných účelů života co lidé svobodomyšlní a nepopíratelným nedostatkem obětavosti (jako že opravdu trpíme), je to pro výše uvedenou příčinu. Či mohli nás spekulanti a kramáři novinářští naučiti jedno mu neb druhému? Ale p. B. mohl zrovna tak říci, že oni nás svým učením i příklady o vznešenou vlastnost obětavosti olopili — v nás ji systematicky umohli, jak zcela trefně přítel můj ve svém pojednání naznačuje.

Však podívejme se ještě dále. V třetím a posledním článku, mému "výkřiku" věnovaném, shrnuje je svá vysvětlení p. B. v tato slova: "Ne proto jest v našem veřejném životě tak pusto a tak smutno, že by nebyl náš svobodomyšlný lid dost obětavý, nýbrž protože se rozptýlil jeho pozorování stále všelijakými nicotnostmi, hříčkami a sporty. Jaké pak obětavosti je vlastně k tomu zapotřebí, abychom postavili skromný pomník zasloužilému svému krajanovi, nebo abychom sehnali prostředky k vydání dějin českého lidu v Americe? Lid, který nastaví po celých takřka Spojených Státech za sta tisíc spolkových a divadelních síní, našel by snad v tobole ještě nějaký halib na Jonášův pomník nebo ty želané dějiny česko-americké kolonizace. Ale muselo by se mu vstřípit přesvědčení, že je to věc vážná a při nejmenším aspoň tak důležitá, jako některý velkolepý piknik. A toho nelze docílit přes noc, nýbrž jenom vytrvalou, soustavnou prací vzdělávací. Kdyby se naši novináři dohodli a vytkli si čas od času určitý program takové národní práce, dalo by se ještě nyní — po tom dlouholetém lenošení a skotačení — vykonat všelicos užitečného. Ale to je pořád jenom hlas volajícího na poušti. Čím déle o té věci přemýšlíme, tím pevnější docházíme přesvědčení, že nebeží tu o neobětavost našeho lidu, nýbrž o tupost, o neobětavost a nemoudrý prospěchářství našich novinářů. Mnohým z těch pánů zahřnsdilo se v hlavě přesvědčení, že nestráví náš lid nic jiného než kančiny a plevy, a že by si škodili nesmírně na obchodu, kdyby jej krmili ušlechtlejší čestbou. — — — — —

Jak jsou poměry nyní, nelze vykonat nic, nebo skoro nic. Jednotlivci, byť měl sebe šlechtetější úmysly a sebe praktičtější návrhy, potíží hrozně málo — protože je noviny buď ze "zásady" nebo z pohodlnosti umlčují. A konečně zdá se nám, že už je trochu pozdě, pomýšlet teď na nový život — když byl náš lid už pětadvacet nebo třicet let vychováván v známé šabloně piknikové, bálové a krvavé. Neštěstím pro náš lid bylo, že tu byl dlouhá léta bez intelligence, nebo že měl jí tu velice poskrovnou. A teď, když přichází už sem vzdělaných a polovzdělaných lidí více, máme zas neštěstí, že je v těhle "inteligenci" spousta darebného braku a šmejdů."

I z těchto slov vyznívá hrozně svědectví o ničemnosti výchovy našich svobodomyšlných davů, když teprve začínají se máti, že povinnost vůči zasloužilému muži a potřeba zájmu o vlastním jejich životě je věcí aspoň tak vážnou a důležitou, jako některý velkolepý piknik. O hamba, hamba! — Zde

nevypadá tu vlastně na pravdu věc, co ve vládních rozpravách svých stále tvrdím a můj přítel dokazuje? — O tu výchovu se jedná, p. Bittneře, o tu výchovu! O tu reformaci našich řad v duchu pravé osvěty a vzdělanosti se jedná — o ten lepší život, jenž vezíti má z našich pokročilých národů, ale, pohřbuje, dosud tu není. Vy vídíte, kde věc vážná, a chyba spočívá. Opakujte znovu a znovu, v souhlase se mnou i mým přítelem, že duchovní vůdčové — naši svobodomyšlní novináři jsou vinni, moc vinni. A proto, dokud trpíte běh svého výtečného "Šotka", šlehejte a šlehejte, práskajte a práskajte, aby spáči se probudili a lenošili se konat povinnosti své. Neb my — v tom s Vámi jsem v odporu, milý p. Bittneře, netrpíme-li ne-trpíme tu nedostatkem intelligence (lidé studovaných), neb měli jsme jich tu dle potřeby, ano potřeby bylo málo, vždy skoro důstaje — ale jich neupřímnosti, ukrutnou neupřímnosti, anebo jejich nepochopením potřeb lidu, na dráhu nových životních zásad a názorů uvedeného. Ano, práskajte a šlehejte — a já, strýček, budu za Vámi stát a pomáhat, seč už starší a vetchejší síly mě stačí.

Jak lidé očekávali konec světa.

Dle Camilla Flammariona.

Zaslal Vltavan. III.

Kněží vždy prorocťví podporovali svým kázáním, poněvadž to vynášelo, a měli vinu největší na pobláznění a znešťastnění milionů lidí poutavých, ale hloupých. V roku 1588 hlásalo se zase nové prorocťví zkázy, kdy prý na zemi budou se díti hrozné věci, neboť pakli na ní se nepromění všechno v prach a popel, aspoň všechna království budou vyvrácena a neslychané utrpení nastane člověčenstvu všemu.

Jak lze očekávat, prohaný a učený osel a prorok Nostradamus našel se mezi těmi, co krákorali o zkáze světa. Učenost jeho do-dávala krákorání tomu váhy. Nalézáme v jeho knize veršů prorocťví to obsažené v rýmech obyčejných, které zní tak, když připadne velký pátek na sv. Jiří, vzkříšení na sv. Marka, tělo boží na sv. Jana, bude konec světa jistý. Tehdy platil ještě starý kalendář neopravený, neb Nostradamus zemřel 1536 a nový kalendář opravený byl zaveden až 1582. Po zavedení gregoriánského kalendáře mohly velkonoce padnou na 25. dubna a to byl jejich nejposlednější den, a skutečně se to také přihodilo v 1666, 1734, 1886, a opět se to přihodilo v 1942, 2038, 2190, atd., však s koncem světa to nemá žádného spojení a nikdy více to nebude buditi mezi osvěcenyším lidem nijakého strachu.

Kdykoli se událo nějaké sblížení hvězd, zatmění slunce neb měsíce, objevila-li se vlasatice, zavdalo to příčinu ku novým prorocťvím, strachům a vydírání lidí od kněží. Mezi vlasaticemi, které se čas od času objevily na obloze, náležel ona za Viléma Dobyvatele v r. 1066, a která jest vyobrazená na stěnach královny Matildy a Bayeux; vlasatice z r. 1264, která prý zmizela v týž den, kdy zemřel papež Urban IV; z 1328, jedna z největších, jaké kdy bývaly viděny, a která prý předpovídala smrt krále Bedricha Sicilského; z roku 1399, kterou Juvenal líčí co věstiteleku mnoha zla; z r. 1402, již se připisuje smrti několika kněží; z r. 1456, která naplnila křesťanstvo všechno hrůzou a strachy za papeže Calixa III. v době turecké války, i mnoho jiných se objevily, však bylo stejně posuzováno co věstitelky válek, i mnoha neštěstí a konce světa. Vlasatice z r. 1527, líčí Ambrosius Paré a Simon Goulard co několikahlavou nestvůru s očkami z ní vycházejícími a obkřivenou krvavými mraky. Vlasatice z r. 1531, byla vykládána co věstitelka smrti Louisy Savojské, matky Františka I. Kněžna tato byla plná pověr hvězdařských a spatřivši s lože oknem vlasatice, pravila: "He, znamená, kteréž není dáno nikomu sprostému, ale nám je poslá báh. Připravme se ku smrti". Za tři dni na to zemřela. Nejpatrnější byla snad vlasatice z doby Karla V. v r. 1556. Byla stožlbována s onou z r. 1264 a očekávali ji zase v r. 1848, avšak neplnila.

Vlasatice tyto všechny byly předměty k sepaání těch nejpod-

vnějších spisů a knih, jichž jest celá knihovna. Alfons VI., král portugalský, rozhněval se na jednu kometu v r. 1665 tak velice, že zastíňovala jeho slávu, že po ní vystřelil z bambitky ve své hloupé pověrčivosti. Ludvík XIV. dopálil se na kometu, která ohrožovala Francii, jak se domníval, tak těžce, že poručil Petru Tetitovi, aby napsal proti kométám knihu, v níž by dokázal, že komety vlastně nic nejsou a nic nezmohou a že hloupí lidé se jich bojí.

Největší vlasatice, kterou lidstvo vidělo, byla v r. 1680, již Newton věnoval tolik pozornosti. Vynořila se, jak Lemonier popisuje, z hlubokosti prostoru a zrovna letěla, jako by do slunce. Stejnou předkostí zase zmizela. Přiblížila se také hodně k zemi, a poněvadž toho roku byly povodně, připisovali to její vlivu. Bayle napsal také spis o mravnosti a hlouposti strachu před vlasaticemi. Paul de Sevigne psala svému sestřenci o vlasatici následovně: Máme vlasatice ohromnou a její ohon jest tak krásný, že nebylo nic podobného viděti ještě. Každá vzácná osoba jest postrašená a domnívá se, že nebe, zadržujíc se o jejich osud, posílá jim tuto výstrahu. Vypravuje se, že dvořan kardinala Mazarina, když umíral, rozhlásovali, že vlasatice jest poslána k jeho počt. Když mu to vyprávěli, zasmál se a pravil, že mu kometa tato dělá příliš mnoho cti.

V pravdě bychom měli všichni s ním souhlasiti, neboť lidská pýcha domýšlil se příliš mnoho, když si vykládá, že smrt bývá provržena znamením s nebe.

Jak tedy pozorujeme, počaly vlasatice už poněkudli ztráceti svou vážnost a důležitost a lidé se jich přestali báti. Nicméně čteme ještě v pojednání věhlasného hvězdaře a učence Bernoulliho podivnou tuto poznámku: "Není-li hlava vlasatice zřejmým znamením zlosti boží, jest to jistě její ohon".

Nový strach před koncem světa rozšířil se po křesťanské Evropě při objevení se vlasatice v r. 1773 a sama Paříž byla celá postrašená. Tuto podáváme úryvky Bachaumonta: "6. května 1773 — v posledním sezení akademie věd měl p. Lalanek přednášeti zajímavé pojednání o vlasaticích, jak mohly by přiblížením se k zemi způsobiti velké převraty a poukazoval hlavně na tu, jejíž návrat se očekává za 18 let. Ačkoli dravil, že není jist, že by vlasatice tato mohla způsobiti nějaké velké neštěstí, přece byly všechny kruhy vědecké naplněny strachem velikým."

Druhý den bylo jeho obydlí naplněno velkými davy zvědavých, kteří chtěli od něho slyšeti, co asi může na tom očekávaném neštěstí býti pravdy. Někteří, vliv mající na arcibiskupa, požádali jej, aby nařídil 40hodinné modlení za odvrazení povodně a potopy. Arcibiskup byl také podleh tomuto strachu a nařídil modlitby, kdyby se akademie mu nebyla vysmála a pověděla, že by se darmo učinil směšným před celým světem. 14. května uveřejnil Lalanek své vysvětlení, se všech stran od něho požadované a pravil, že z 80 známých vlasatic jsou některé tak veliké a tak blízké k zemi, že by jejich tlak mohl způsobiti, že moře by vystoupilo ze svých břehů a zatopilo celou zemi. Když se všechno toto učené canání osvědčilo hloupostí časem svým, přestal strach před kométami, který dříve panoval, však mezi učenci zase panovalo hádání, jaký vliv může vlasatice míti na naši zemi, když se k ní na blízko dostane, aneb když by se s ní sraziti měla. Tím se zaměstnávali učenci a někdy z toho také na lid pustili strachy, avšak všim, co lid věděl a skusil, otužil se a dnes už nebojí se vlasatice nic více, nežli měsíce a jiných hvězd, aneb světlulek červnových. Jen mezi nevědomými černochy a mezi nekovany nevdělanými, kteří jen od toho jsou duševně živi, co jim jejich nevdělaný aneb obchodnický kněz naučí, shledáváme časem podobné strachy, jaké v středověku jímaly celou lidskou společnost.

V této věci není nic více neuvěřitelného, než všem ostatním nemocem dohromady a teprve před ním lety pozorovali se z rube. Jednou paní viděla v oděvu od 30 kopků do kávové láhvy. Ona stála zrovna na krev, slzavé slzavé těleso. Ona nabídnula 500 dolarů za každý případ, který se jí stane. Článek vyřadil. Pošle si pro obřadky a dostravení. Adresujte. E. J. CHENEY & Co., Toledo, O. Prodává se v knihárně na 110. 2nd's Family Pills jsou nejlepší.

Matka vypráví jak zachovala život své dečrušce.

Jsem matkou osmi dětí a mám velkou zkušenost s léky. Mluvilé léto moje malá dečruška měla průjem nejhoršího druhu. Mysleli jsme, že zemře, Já zkoušela všechno nač jsem jen pomyslela, avšak nic neprospěvalo. Viděla jsem obličáku ve vašem časopise, že Chamberlain's Colic, Cholera & Diarrhoea Remedy se moc odporoučí a poslala jsem ihned pro láhev. Osvědčila se nejlepší lékem jaký jsem kdy měla v domě. Zachovala mé dečrušce život. Ráda bych, aby každá matka věděla jak výtečný lék to jest. Kdybych to byla věděla dříve, bylo by mi to ušpóřilo moc úzkosti a mé malé dečrušce moc trápení. V účtě Mrs. George F. Purdy, Liberty, R. I. Na prodej ve všech lékárnách.

Cestování ve Skalném Pohobí.

"Scenic Line of the world" dráha Denver & Rio Grande, poskytuje turistům v Coloradu, Utah a Novém Mexiku výběr výletních míst a cestovatelům transkontinentálním největkolepějším scénérii. Dvě zvláštní a rozdílné dráhy vedou Skalním pohobím a lístky veskrzné jsou pozitively po kterékoli z nich. Jest to přímá dráha do Cripple Creek, největšího tábora zlatokopů na světě. Dva vlaky jezdí denně s Pullmanovými a s turistickými spacími vozy mezi Denver, San Francisco a Los Angeles a Denver a Portland. Nej-

lepší dráha do Utah, Idaho, Montany, Oregonu a Washingtonu přes Ogden Gateway. Pište na S. K. Hooper, G. T. & P. A., Denver, Col. o ilustrované popisné brožury. 95x10

Nejosvědčenějším žaludečním lékem pro každou domácnost jest Dra. Rosy životní balsám, který veškerou činnost zaživacích ústrojí osvěžuje, chuť k jídlu zvyšuje a jest mírně pročišťujícím. Cena menší láhve jest 50 c. a větší \$1.00. Lék tento jest vyráběn v lékárně Dra. Fragnera v Praze a nepadělaný možno obdržeti od "The Prague Importing Co.", P. O. B. 523 New York City. (60th St—1)

Dr. L. H. SIXTA, český lékař. SCHUYLER, NEBR. Písařna v Hollmanově bloku. V druhém poschodí.

Hus a Žížka. Krásné dva litografované obrazy, představující české velikány Husa a Žížku, hodičí se pro spolkové a veřejné místnosti, jakož i pro rodiny, máme nny, na skladě. Prodáváme je oba po \$1.00, aneb co premii k Pok. Západu za doplatek 50c. Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Zdokonalená železniční jízda do Oregonu.

Jídelní vozy veskrze až do Portlandu

Jídelní vozy veskrze až do Portlandu

UNION PACIFIC a její přímo pojíci se dráhy (O. S. L. & O. R. & N. CO.) připojili ku svým veskrzným vlakům do Portlandu, Oregon, vůz Buffetový, kuřácký a s čítárnou. Ve vlaku jsou palácové spací vozy, jídelní vozy, na nichž se poslouží dle objednávky, vozy pohovkové bez zvláštního příplatku a uádherné vozy osobní, tak že cesta k severnímu pobřeží jest velice pohodlnou. Přímé spojení železniční s Tacoma a Seattle.

Městská úřadovna v Omaze, 1302 Farnam St.

HAYDEN BROS. Roh 16. Dodge ul.

Vykoupili továrnu.

Celá zásoba Katz-Nevins Co., známých omažských vyrabitelů košil, svrchních kalhot, mužského šatstva, atd., vyprodána byla Hayden Bros. za hotové za

ZA 25 CENTŮ NA DOLARU.

Zmíněná továrna prodávala obchodníkům ve všech městechách a městech zamississippi krajiny a z toho lze posouditi, jak velkou zásobu zboží měli. Haydens'ovy hotové peníze zabezpečily jim veškerou tu zásobu a velký tento štor prodává toto nově a pěkně zboží právě tak, jak bylo koupeno, za 25 centů na dolaru.

3000 tučtů košil ze zásob Katz Nevins Co. po 25c na dolaru.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Mužské obyčejné 50c košile po 15c', 'Mužské obyčejné 75c a \$1.00 košile po 25c', etc.

Velká láce šatstva z Katz-Nevins Co. zásoby.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like '45 5-12 tučtů mužských kalhot, ceny do \$1.50, po 50c', '816 mužských a pro hochy tmavých kabátů, jednoduchých a podšíványch, ceny po \$1.50 až \$3.00, nabízíme po .95c a \$1.50', etc.

Pište si o podzimní katalog obleků, obdržíte jej zdarma. Pište o vzorky jakéhokoliv zboží, jež potřebujete.

HAYDEN BROS. roh 16. a Dodge ulice. Velký štor. Omaha, Neb.